

svoje trume, in odkoder je bombardiral belgrajske Turke. Toda časi se izpreminjajo: sedanja trdnjava se ne bi mogla dolgo časa tako uspešno braniti, kakor se je nekaj.

Srbi se s ponosom prištevajo med „pravoslavne“. Katoličanov je v mestu malo, samo okrog 4000. Večinoma so Nemci, Čehi ali pa Hrvatje. Domačinov katoličanov je malo. Srbin je in ostane Srbin, t. j. pravoslaven.

Pa saj nimajo katoličani niti ene javne cerkve. Avstrijsko poslaništvo je dalo na svojem vrtu sezidati javno kapelo, ki ni sicer velika, pa je čedna. Obiskal sem jo, da v njej mašujem. Baš so prihajali otroci k šolski maši, pri kateri so molili sv. rožni venec — nemško. Nekam neprijetno dirne človeka, če sliši sredi srbske stolice moliti nemško. Župnijo oskrbuje mlad duhovnik djakovske biskupije, ki me je po svoji slovanski gostoljubnosti povabil na zajutrek. Pravil mi je, da ima mnogo posla. Šola, previdevanje, pogrebi, zelo velika in težavna pisarna, povrh tega pa še dvojno opravilo ob nedeljah, to je za enega človeka preveč. Pridiguje eno nedeljo nemško, drugo srbsko. — V celi Srbiji, ki šteje dva in pol milijona prebivavcev, je katoličanov samo nekaj tisoč, in še ti so večinoma tujci. Župnije in cerkve imajo pa tri, in sicer: v Belgradu, Nišu in Kragujevcu. Kdaj se bo neki izpolnila želja sv. očeta Leona XIII.?

Vsi drugi Srbi so „pravoslavni“. Toda za čast božjo niso posebno vneti, kakor se vidi. Molitev jim ni mnogo mar; oni potrebujejo samo zunanjih ceremonij. Cerkvâ je v Belgradu malo; velika, mogočna stolnica in pet malih cerkvâ — to je vse, kar potrebuje 50.000 vernikov. In še te hiše božje so vedno prazne.

14. septembra je praznik Povišanja svetega križa, pri Srbih „Krstovdan“. Obenem je smrtni dan kneza Miloša Velikega († 1860). Zato je bilo onega dne v katedrali veliko zadušno opravilo, katero je vodil sam metropolit Inokentij v obilni azistenci. Radovednost me je gnala v stolnico. Ljudi je bilo malo; za vratmi in ob stenah jih je nekaj oprezovalo. Duhovščina je bila za-

stopana polnoštevilo. Pop za popom je prihajal in izginjal za ikonostazo¹⁾. Vsak nosi dolgo črno haljo s širokimi rokavi; na glavi nosi žametasto črno ali pa črnordečo štulo, ki je zgoraj širja kakor spodaj, in ki je bila oni dan pokrita z dolgim črnim zagrinjalom. Nekaj veličastnega ima tak pop na sebi; siva brada in dolgi lasje ga delajo še častitljivejšega. Odkril bi se mu na cesti, ko bi ne korakala zraven njega ponosita popadja, pred njim pa večji ali manjši popčiči in popčice . . .

Stopil sem torej v srbsko stolnico. Bóga mi, lepa je in prostorna! Vsa pozlačena je ikonostaza; dičijo jo krasne slike. No pa

Srbska narodna noša.

saj Grki in zlasti pravoslavni gledajo na to, da je ikonostaza kolikor mogoče lepa. Vse polno sveč gorí po cerkvi. Ravnokar so začeli pevci peti: „Gospodin, pomiluj!“ Potem pa je šlo naprej brez konca in kraja: „Pomiluj, pomiluj, pomiluj!“ Že sem mislil, da so pevci končali, kar se iznova oglasi

¹⁾ V grških in pravoslavnihih cerkvah loči véliki in edini oltar od ladje „ikonostaza“, t. j. visoka, lesena stena. Pokrita je s podobami svetnikov; odtod njeno ime (ikon = sv. podoba). Ikonostaza ima troje vrat: dvoje ob strani in eno na sredi. Skozi stranska vrata hodijo popi, diakoni in leviti; srednja se odpró le pri izpremenjenju.